

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Szegedi Ítélőtábla dr. Tibori István ügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** alatti lakos felperesnek - dr. Menyhért Attila ügyvéd által képviselt **alperes neve (címe)** alatti székhelyű alperes ellen személyiségi jog megsértésének megállapítása iránt indított perében - amelybe dr. Menyhért Attila ügyvéd által képviselt **Alperesi beavatkozó neve (címe)** alatti lakos az alperes pernyertessége érdekében beavatkozott - a Békés Megyei Bíróság 2010. február 1. napján kelt 5.P.20.218/2009/9. számú ítélete ellen a felperes 10. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek és a beavatkozónak személyenként 50.000 - 50.000,- (ötvenezer-ötvenezer) Ft másodfokú perköltséget.

Köteles a felperes az illetékes állami adóhatóság külön felhívására a Magyar Államnak megfizetni 171.000,- (egyszázhetvenegyezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

A ... Alapítvány által létrehozott szeretetotthon fenntartói jogait 2004. évtől a ... Egyház gyakorolja. A felperes 2002. október 1-től az intézmény vezetőjeként állt munkaviszonyban.

A Magyar Államkincstár Békés Megyei Területi Igazgatósága 2007. január 17-én kelt határozatában 1.125.717.-Ft normatív állami hozzájárulás visszafizetésére kötelezte az intézményt, mivel két gondozott vonatkozásában a gondozási napok alapján igénybe vett támogatás szerződéssel nem volt alátámasztva. A fellebbezés folytán megismételt eljárásban az Államkincstár 2007. április 20. napján kelt határozatában a megelőzővel azonos összegű normatív támogatás visszafizetésére kötelezte az intézményt a korábbi indokok alapján. A határozat fellebbezés hiányában jogerőre emelkedett.

Ezek után a fenntartó megbízást adott az alperesnek az intézmény pénzügyi és gazdasági működésének átvilágítására a 2005-2007. évig terjedő időszakra. A megbízási szerződés alapján az alperesnek vizsgálnia kellett az intézmény működési mechanizmusát, szervezeti rendszerét, működésének szabályozottságát, törvényességét, gazdálkodásának hatékonyságát, a megbízáskori és a jövőbeni működését érintő lényegi pénzügyi jogi és egyéb kérdéseket, továbbá javaslatot kellett tennie az adott helyzetben szükséges munkaügyi, pénzügyi és jogi intézkedések megtételére. A vizsgálat első szakaszában elsődlegesen az intézmény által jogosulatlanul igénybe vett normatív állami támogatás megítélésére, aktuális finanszírozási kérdéseire és a pénzgazdálkodás jogszerűségének vizsgálatára kellett a jelentésnek kiterjednie. Ennek alapján az alperes 2007. május 24. napján elkészítette az ún. könyvvizsgálói gyorsjelentést. Ebben - az iratok átvizsgálása alapján - megállapította, hogy 2005-2006-ban a gondozottak nyilvántartása több esetben manipulatív volt, nem felelt meg a szerződésekben foglaltaknak, illetőleg azt többször lefestéssel megváltoztatták. Mindebből az alperes arra a következtetésre jutott, hogy az intézménynél „fekete kassza” is működött. Megállapította, hogy a **/személynév-1/** házaspárral kapcsolatos mindazon dokumentumok, illetve ügyletek, amelyeket az Államkincstár határozata az intézmény terhére rótt, a korábbi ügyletek fedezéséhez voltak szükségesek. Hasonló megállapítást tett 2006. évet illetően **személy-2** gondozott szerződésével összefüggésben.

Megállapította, hogy az intézmény letéti számláján elhelyezett azon összegeket, amelyek rendeltetése a gondozottak temetési költségének a fedezete, illetőleg a nyugdíjuk őket illető hányadának vagy egyéb más céllal ideutalt pénzek elkülönült kezelése volt, a vizsgált időszakban a felperes az intézmény működésének finanszírozására használta fel, s bár a visszafizetés minden esetben megtörtént, ezt az eljárást megengedhetetlennek, az annak alapjául szolgáló szerződések megkötését törvénybe ütközőnek ítélte. Kifogásolta a gondozottak által befizetett ún. egyszeri hozzájárulást tartalmazó számlán lévő pénzek felhasználásával kapcsolatos eljárást is.

Megállapította, hogy a felperes egy gondozottal, **személy-3-mal** kölcsönszerződést kötött, amelyhez kapcsolódóan a gondozottal felmondatta a magánszámláján lévő

lekötést. A kölcsönügylettel az volt a célja, hogy ne kelljen megvárni azt a 30 napos határidőt, amíg az adóhatóság a dolgozók adóbevallással összefüggő túlfizetéseit visszautalja. Ennek kapcsán a szakértő azt a megjegyzést tette, hogy a „pénzéhészen” kívül e tranzakció mással nem magyarázható.

Mindezek alapján a ... Egyház Unióbizottsága felhívta a felperest a normatív állami támogatás visszafizetésére, elmarasztalta az intézmény vezetése során elkövetett hibák miatt és felszólította azok három hónapon belül történő rendezésére jogviszonya azonnali hatályú megszüntetését kilátásba helyezve annak sikertelensége esetére.

Az alperes 2007. július 5. napján terjesztette elő a könyvvizsgálói jelentést, amely az intézmény gazdálkodása és működése törvényességének vizsgálatára irányult. A jelentés kifogásolta a befogadott számlák könyvelését, a könyvvezetés hitelességét rámutatva, hogy a nyilvántartásokban foglalt feljegyzések nem felelnek meg a számvitel bizonylati rendjére vonatkozó követelményeknek. Megállapította, hogy az intézmény a nyújtott szolgáltatásokról a gondozottaknak nem állít ki számlát, valamint megismételte az ún. gyorsjelentésben foglaltakat. A felperes mind a gyorsjelentésre, mind pedig a könyvvizsgálói jelentésre részletes észrevételt terjesztett elő, azt etikátlannak és inkorrektnek nevezve.

Az Unióbizottság 2007. szeptember 5. napján kelt határozatában a felperest felmentette vezetői tisztsége alól az alperes által megállapított mulasztásokra hivatkozással. Ezt követően a felperes munkaviszonya 2007. november 12. napján közös megegyezéssel megszűnt.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes az általa készített jelentésekben tett megállapításaival megsértette a jóhírnévhez és a becsülethez fűződő személyiségi jogait. A jogsértés megállapításán túl kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest szóbeli és írásbeli bocsánatkérésre, valamint 2.850.000.-Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Védekezése szerint a per tárgyát képező jelentések megállapításai a valóságnak megfelelnek, kijelentései nem sértőek, azok valójában véleményt fogalmaznak meg. Vitatta, hogy a felperes kára a szakvélemény megállapításaival okozati összefüggésben áll.

A beavatkozó az alperes védekezéséhez csatlakozva a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, kötelezte a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek és a beavatkozónak személyenként 142.500.-Ft perköltséget, továbbá az államnak 171.000.-Ft le nem rótt eljárás illetéket. Határozatának indokolása szerint a felperes a kifogásolt könyvvizsgálói

jelentésre tett észrevételében tényszerűen nem vitatta azokat a megállapításokat, amelyekre az alperes következtetéseit alapította, csupán magyarázatát adta az ott

rögzítetteknek, illetve kiegészítette a gyorsjelentés információit. Mindezek alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy sem a gyorsjelentés, sem pedig a könyvvizsgálói jelentés valótlan tényállítást nem tartalmaz, ezért jogsértést nem valósít meg. A felperes által sérelmezett „pénzéhség”, „fekete kassza”, „tisztá lelkiismeret hiánya” kifejezéseket illetően megállapította, hogy az az alperes, mint szakértő által megállapított tényekből levont következtetés, azaz vélemény, amely nem alkalmas a jóhírnév megsértésének a megállapítására még abban az esetben sem, ha a való tényekből levont téves következtetést tartalmaz. Megjegyezte továbbá, hogy a felperes munkaviszonyának megszűnése nem tulajdonítható kizárólag az alperes által végzett vizsgálat eredményének, munkaviszonyának a megszűnése nem függ össze a vezetői megbízás visszavonásával, arra később közös megegyezéssel került sor. Rámutatott arra is, azt a felperes nyilvánvalóan nem is találta sérelmesnek, hiszen emiatt jogorvoslattel nem élt. Utalt továbbá arra, figyelmen kívül hagyta a felperes feljelentése folytán az alperes ellen indított Könyvvizsgáló Kamara előtti etikai eljárást, mivel a jelen perben a bíróságnak nem szakmai-etikai kérdésekben, hanem a per tárgyává tett személyiségi jog megsértésének kérdésében kellett állást foglalnia.

Az ítélet ellen a felperes élt fellebbezéssel annak keresete szerinti megváltoztatása iránt. Hangsúlyozta, hogy az alperes perbeli jelentésekben tett megállapításai nem csupán a jóhírnevét, hanem a becsületét is sértő kijelentéseket tartalmaznak, ezért ennek megállapítását is kérte. Változatlan álláspontja szerint az alperes szakértői jelentései valótlan tényállításokat tartalmaznak, azokat az általa csatolt okirati bizonyítékok tételesen cáfolják. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság - annak ellenére, hogy e bizonyítékokat nem elkésztetten terjesztette elő - azok figyelmen kívül hagyásával hozta meg döntését. Lényegesnek tartotta kiemelni, hogy épp az alperes szakértői jelentésében foglaltak miatt került sor vezetői megbízatása visszavonására. Tévesnek minősítette az elsőfokú bíróság azon álláspontját, miszerint a jelentésben foglaltak azért nem valósítanak meg jogsértést, mert véleménynyilvánításnak minősülnek. Kiemelte, hogy a jelentésekben szereplő „pénzéhség”, „fekete kassza”, „tisztá lelkiismeret hiánya”, „a vezető szelektív feledékenysége” kifejezések használata megalázó, bántó, lekicsinylő.

Az alperes és a beavatkozó fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, fenntartva az elsőfokú eljárásban előadottakat. Megítélésük szerint a felperes perbeli magatartása rosszhiszemű volt, ezt igazolja az, hogy csak az utolsó tárgyaláson csatolt okirati bizonyítékokat, amikor azt a bíróság már nem értékelhette kellőképpen. Álláspontjuk szerint különbséget kell tenni szakértői vélemény és magánvélemény között, és hangsúlyozták, az alperes a megbízási szerződésben foglaltaknak csak úgy tudott eleget tenni, ha a megállapított tényekből következtetéseket vont le, az alperes feladata nem csupán tényfeltárássra, hanem szakvélemény alkotásra is kiterjedt.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, abból a jogszabályoknak megfelelő következtetést vont le, ezért érdemi döntése helytálló, az ítélet tábla annak kifejtett indokaival is egyetért, ezért ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése és a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján annak helyes indokai szerint helybenhagyta.

A fellebbezés kapcsán az alábbiakat emeli ki:

A Ptk. 75. § (1) bekezdése általános védelemben részesíti a személyiségi jogokat, amikor kimondja, hogy a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. E jogok a törvény védelme alatt állnak.

A Ptk. 76. §-a értelmében a személyhez fűződő jogok sérelmét jelenti különösen a becsület és az emberi méltóság megsértése. A becsület a személy társadalmi értékelését, megbecsülését, egyéni értékeinek az elismerését jelenti. A tényállítás valóságától függetlenül sértheti a becsületet a közlés módja, ha aránytalanul túlzó, indokolatlanul bántó, megalázó vagy lealacsonyító.

A Ptk. 78. §-a szerint a személyhez fűződő jogok védelme a jóhírnév védelmére is kiterjed, amelynek sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyére vonatkozó, azt sértő, valótlan tényről állít vagy híresztel. A jóhírnév sérelmének megállapítására objektíve valótlan és a személy hátrányos megítélését kiváltó közlés alkalmas. A vélemény, bírálat csak akkor ad alapot a személyiségvédelemre, ha egyben nyíltan vagy burkoltan valótlan, vagy sértő tényállítást is tartalmaz, vagy kifejezőmódjában aránytalanul túlzó, indokolatlanul sértő, bántó vagy megalázó, nem felel meg a társadalmi rendeltetésének (BH.2003/407/II., BH. 1993/89., BDT. 2006/1466.).

A jelen perben a felperes keresetét arra alapította, hogy az alperes a megbízási szerződés alapján készített könyvvizsgálói jelentésekben tett valótlan állításokkal sértette meg a hivatkozott jogszabályokban védett személyiségi jogait. Az alperes feladata a megbízási szerződés alapján az ott megjelölt szempontok figyelembevételével a felperes által vezetett intézmény gazdálkodásának, tevékenységének az átvilágítása volt. Vizsgálata eredményét, az ún. gyorsjelentésben, illetve könyvvizsgálói jelentésben összegezte, amelyek lényegében szakértői véleménynek minősülnek. A szakértői vélemények a rendelkezésre álló dokumentáció alapján az intézmény gazdálkodására, működésére vonatkozó ténymegállapításokat tartalmaznak. Az alperes, mint szakértő, ezen adatokat értékelve vont le következtetéseket, amelyek részben szintén tényállítások, részben a szakértőnek - az általa feltárt tények alapján kialakított - véleményét fogalmazzák meg.

A személyiségi jogi per keretében a más jogterületre tartozó jogvita elbírálására nem kerülhet sor (BDT. 2008/1758. számú jogeset), ezért a személyiségi jogi pernek nem képezheti tárgyát a szakértői véleményben tett megállapítások helyessége. Személyiségi jogsértést csak a szakértői megbízás kereteit meghaladó, önkényes és

indokolatlan értékítéletek, a véleményadás keretein túlnyúló magatartás valósíthat meg. Amennyiben a szakvélemény esetleges téves megállapításai érdeksérelmet okoznak, úgy a sérelmet szenvedett személy a szakvéleményt felhasználó eljárásban kereshet jogvédelmet. A perbeli esetben a felperes vezetői beosztásának visszavonását, illetve munkaviszonyának megszűnését az általa tévesnek minősített szakértői véleményekre

vezette vissza, így az ezzel kapcsolatos sérelmei a munkajog jogorvoslati intézményei keretében lettek volna orvosolhatók.

Arra helytállóan hivatkozott a felperes, hogy a fellebbezésében kiemelt kifejezések („pénzéhség”, „fekete kassza”, „tisztá lelkiismeret hiánya”, „a vezető szelektív feledékenysége”) hangvételüknél, megfogalmazási módjuknál fogva a szakvéleményadás kereteit meghaladják, ennél fogva ezek vonatkozásában vizsgálándó, hogy megalapozzák-e a személyiségvédelmet. A sérelmezett kitételek véleménynyilvánításnak minősülnek. A véleménynyilvánítás joga az Alkotmányban biztosított alapjogok egyike, amely csak annyiban és akkor korlátozható, amennyiben az másik alapjog érvényesítése és védelme érdekében feltétlenül szükséges. Ilyen védendő alapjog lehet a jóhírnévhez való jog (36/1994. (VI. 24.) AB. határozat). Mindezekből következően a véleménynyilvánítás csak akkor eredményezi a jóhírnév sérelmét, ha a fentiekben írtak szerint kifejezésmódjában indokolatlanul bántó, sérelmező, lealázó vagy minden ténybeli alapot nélkülöz. A perbeli kifejezések nem lépik túl az említett korlátokat, ezért jogsértés megállapítására nem adnak alapot.

Mindezen túl rámutat az ítéletábla arra - ahogyan azt az elsőfokú bíróság is helytállóan megállapította -, hogy a felperes a könyvvizsgálói jelentések megállapításait ténybelileg észrevételében nem vitatta, csupán a kifogásolt intézkedések indokát jelölte meg, de a per utolsó tárgyalásán csatolt és a szakvélemény egyes konkrét megállapításaira vonatkozó előkészítő irata sem cáfolja a sérelmezett megállapításokat, hanem - az észrevételhez hasonlóan - magyarázatot ad a megtett intézkedésekre. Erre figyelemmel a kifejtettektől eltekintve sem lenne lehetőség az előkészítő iratban foglaltak alapján a jogsértés megállapítására.

A fellebbezés eredménytelennek bizonyult, ezért az ítéletábla a felperest kötelezte a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján az alperesek jogi képviselőjével felmerült és a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3. § (5) és (6) bekezdése alapján megállapított másodfokú perköltségének, valamint az Itv. 73. § (4) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt fellebbezési illetéknek a megfizetésére.

S z e g e d, 2010. június 16.

Dr. Szeghő Katalin sk.	Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.	Bereczkyné dr. Lengyel Nóra sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	ábrabíró